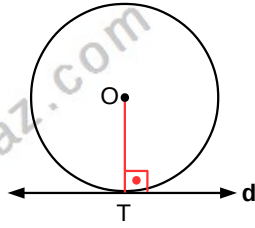

ÇEMBERDE TEĞET

1. Çemberin herhangi bir teğeti, değme noktasından geçen yarıçapa diktir.

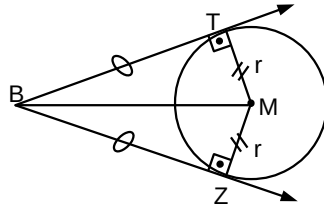
$$[OT] \perp d$$

2. Bir çembere dışındaki bir noktadan çizilen teğetlerin uzunlukları eşittir. [BT ve [BZ M merkezli çemberin teğetleri olmak üzere, $|BT|=|BZ|$ $|MT|=|MZ|$ dir.

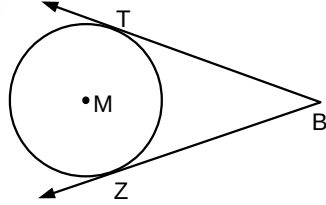
MTBZ dörtgeninin deltoid olduğuna dikkat ediniz.

$$m(\widehat{MBT})=m(\widehat{MBZ}) \quad m(\widehat{BMT})=m(\widehat{BMZ}) \text{ dir.}$$

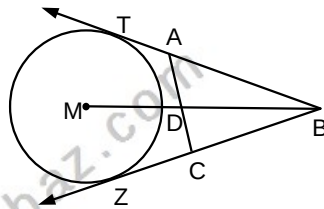
Örnek...1 :

M merkezli çemberin teğetlerinin değme noktaları T ve Z dir.
 $|BT|=5x-10$ br
 $|BZ|=2x+11$ br
olduğuna göre, x kaç birimdir?

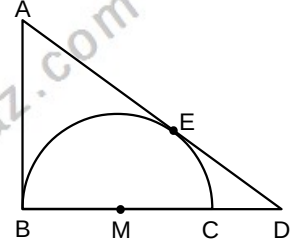
Örnek...2 :

M merkezli çemberin teğetlerinin değme noktaları T ve Z dir.
 $|AB|=15$ br
 $|BC|=9$ br
olduğuna göre, $\frac{|AD|}{|CD|}$ oranı kaçtır?

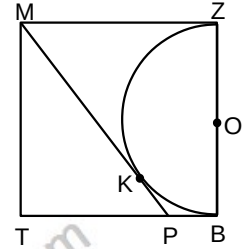
Örnek...3 :

M, yarım çemberin merkezi ve B ile E teğet değme noktalarıdır.
ABC üçgeninde
 $|AB|=8$ br
 $|DE|=9$ br
olduğuna göre, $|CD|$ kaç birimdir?

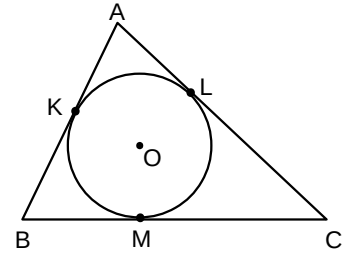
Örnek...4 :

MTBZ bir kare, O yarım çemberin merkezi B, K ve Z teğet değme noktalarıdır.
 $|MK|=16$ br
 $|KP|=4$ br
olduğuna göre, Alan(MTP) kaç birim karedir?

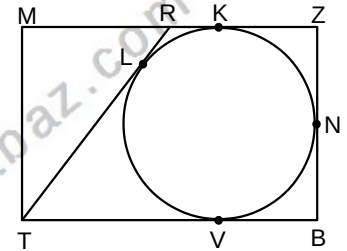
Örnek...5 :

O merkezli çember ABC üçgenine K, L ve M noktalarında teğettir.
 $|AB|=11$ br
 $|BC|=15$ br
 $|AC|=16$ br
olduğuna göre, $|AL|$ kaç birimdir?

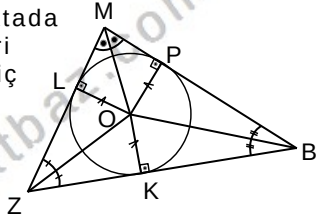
Örnek...6 :

MTBZ dikdörtgen ve BTRZ yamuktur. K, L, V ve N teğet değme noktalarıdır.
 $|BZ|=8$ br
 $|TR|=10$ br
olduğuna göre, $|TM|$ kaç birimdir?

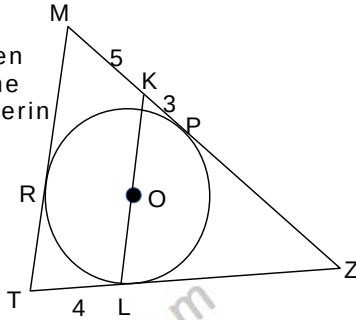
ÜÇGENİN İÇ TEĞET ÇEMBERİ

3. Üçgende iç açıortaylar bir noktada kesişir. Kesiştikleri bu nokta üçgenin iç teğet çemberinin merkezidir. Şekilde O iç teğet çemberin merkezidir

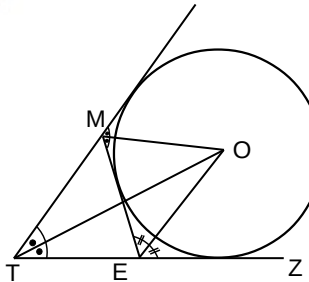
Örnek...7 :

Şekilde MTZ bir üçgendir. P,L,R üçgen üzerinde teğet değme noktaları ve O çemberin merkezidir. $KL // MT$, $|KP|=3$ br, $MK=5$ br, $|TL|=4$ br olduğuna göre $\text{Ç}(\text{MTZ})$ kaç birimdir?

ÜÇGENİN DIŞ TEĞET ÇEMBERİ

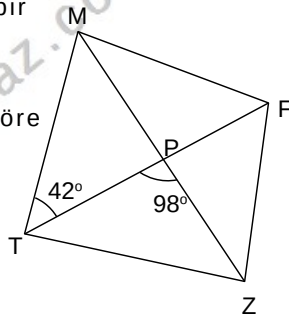
4. Üçgende iki dış açıortay ve diğer iç açının açıortayı bir noktada kesişir. Kesiştikleri bu nokta üçgenin dış teğet

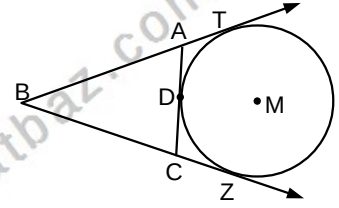
çemberlerinden birinin merkezidir.

Örnek...8 :

Şekilde F noktası MTZ bir üçgeninin dış teğet çemberlerinden birinin merkezidir. $m(\angle T)=42^\circ$ ve $m(\angle TPZ)=98^\circ$ olduğuna göre $m(\angle MZF)-m(\angle PMF)$ kaçtır?

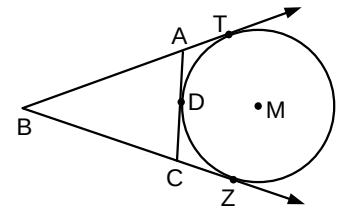

5. [BT ve [BZ M merkezli çemberin teğetleri, [AC] ise çembere D noktasında teğet olmak üzere, ABC üçgeni için $\text{Çevre}(\text{ABC})=|BT|+|BZ|=2 \cdot |BT|$ dir.

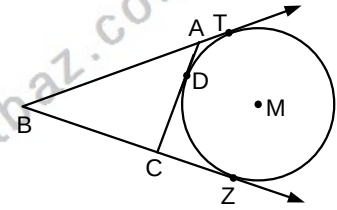
Örnek...9 :

M merkezli çember ABC üçgeninin kenarlarına T, D, Z noktalarında teğettir. $|BT|=13$ br olduğuna göre, $\text{Çevre}(\text{ABC})$ kaç birimdir?

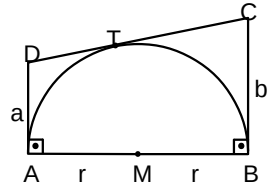
Örnek...10 :

M merkezli çember ABC üçgeninin kenarlarına T, D, Z noktalarında teğettir. $\text{Çevre}(\text{ABC})=32$ br, $|CZ|=7$ br olduğuna göre, $|BC|$ kaç birimdir?

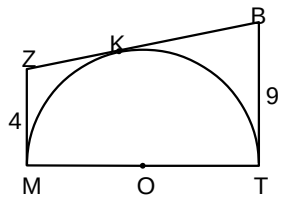
Örnek...11 :

Şekilde $|AD|=a$ br, $|BC|=b$ br ve r yarıçaptır. A ve B teğet doğru parçalarının değme noktaları olmak üzere, $r^2=a \cdot b$ bağıntısının geçerli olduğunu gösteriniz

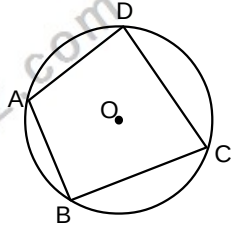
Örnek...12 :

O merkezli yarı çembere, MTBZ dörtgeni M, T ve K noktalarında teğettir. $|MZ|=4$ br, $|BT|=9$ br olduğuna göre, $|MT|$ kaç birimdir?

KIRIŞLER DÖRTGENİ

Çemberin kirişlerini kenar kabul eden dörtgene kirişler dörtgeni denir. Kirişler dörtgeninde karşılıklı açılar bütünlerdir.

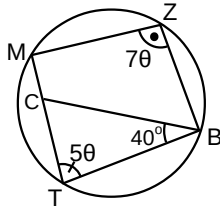

$$m(\widehat{A}) + m(\widehat{C}) = 180^\circ$$

$$m(\widehat{B}) + m(\widehat{D}) = 180^\circ$$

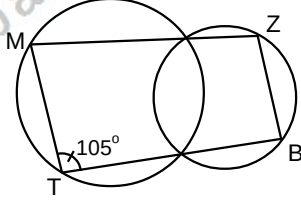
Örnek...13 :

MTBZ kirişler dörtgeni,
 $m(\widehat{MZB}) = 7\theta^\circ$
 $m(\widehat{MTB}) = 5\theta^\circ$
 $m(\widehat{CDK}) = 40^\circ$
 olduğuna göre,
 $m(\widehat{BCM})$ kaç derecedir?

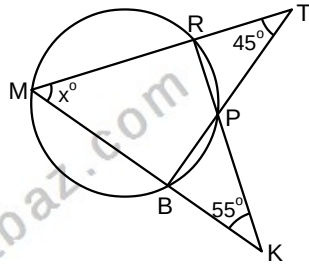
Örnek...14 :

Şekilde verilen MTBZ dörtgeninin iki kenarı çemberlerin kesim noktalarından geçer ve köşeleri çemberler üzerindedir.
 $m(\widehat{MTB}) = 105^\circ$ ise
 $m(\widehat{ZBT})$ kaç derecedir?

Örnek...15 :

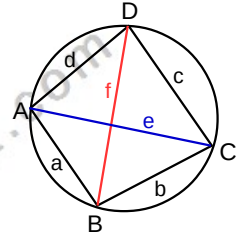
MTB ve MKR birer üçgendir. M, B, P ve R noktaları çember üzerindedir.
 $m(\widehat{MTB}) = 45^\circ$
 $m(\widehat{MKR}) = 55^\circ$
 olduğuna göre,
 $m(\widehat{TMK}) = x$ kaç derecedir?

ABCD kirişler dörtgeninin kenar uzunluklarının karşılıklı olarak çarpılıp toplanması köşegen uzunlukları çarpımına eşittir.

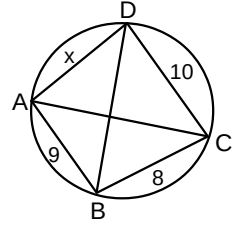
$$|AC|=e \quad |BD|=f \text{ ise}$$

$$e.f = a.c + b.d \text{ dir.}$$

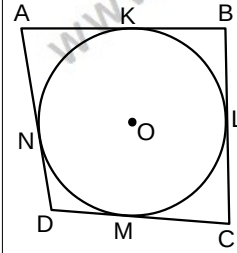
Örnek...16 :

ABCD kirişler dörtgeni
 $|AB|=9 \text{ br}$
 $|BC|=8 \text{ br}$
 $|CD|=10 \text{ br}$
 $|AC|.|BD|=138 \text{ br}^2$
 olduğuna göre,
 $|AD|=x$ kaç birimdir?

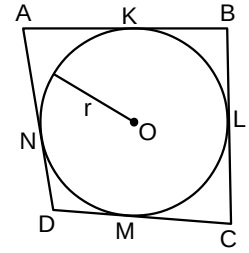
TEĞETLER DÖRTGENİ

Bir çembere teğet olan dört doğru parçasının oluşturduğu dörtgene teğetler dörtgeni denir. ABCD dörtgeninde K, L, M, N teğetlerin değme noktasıdır.

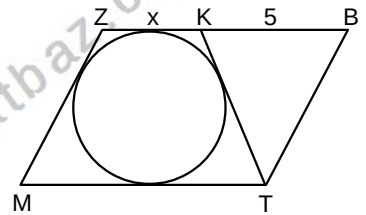
$$|AB| + |CD| = |BC| + |AD|$$

$$\text{Alan}(ABCD) = \frac{\text{Çevre}(ABCD) \cdot r}{2}$$

Örnek...17 :

MTBZ paralelkenar, MTKZ teğetler dörtgeni
 $|KB|=5 \text{ br}$
 $\text{Çevre}(BTK)=18 \text{ br}$
 olduğuna göre,
 $|ZK|=x$ kaç birimdir?

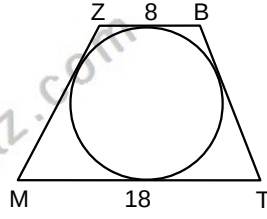

Örnek...18 :

MTBZ ikizkenar yamuğu bir teğetler dörtgenidir.

$|BZ|=8$ br
 $|MT|=18$ br

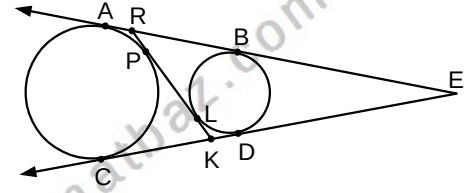
olduğuna göre, Alan(MTBZ) kaçtır?

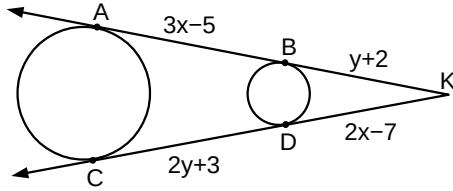
Örnek...21 :

[EA ve [EC ışınları her iki çembere de teğet P ile L ise

çemberlerin teğet noktalarıdır. $|EK|=15$ br $|AE|=22$ br olduğuna göre, $|KP|$ kaç birimdir?

Örnek...19 :

AKC açısı çemberlere A, B, C ve D noktalarında teğettir.

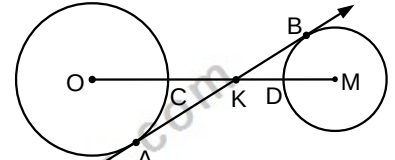
$|AB|=3x-5$ br
 $|BK|=y+2$ br
 $|DK|=2x-7$ br
 $|CD|=2y+3$ br

olduğuna göre, $|KA|$ uzunluğu kaç birimdir?

Örnek...22 :

AB doğrusu O ve M merkezli çemberlere A ve B noktalarında teğettir

$|OA|=4$ br
 $|BM|=3$ br
 $|CD|=18$ br olduğuna göre, $|AB|$ uzunluğu kaç birimdir?

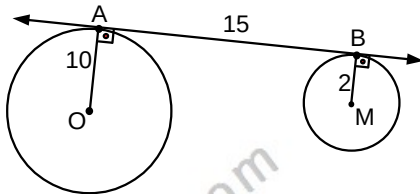

Örnek...20 :

O ve M merkezli çemberlerin ortak teğeti AB doğrusudur.

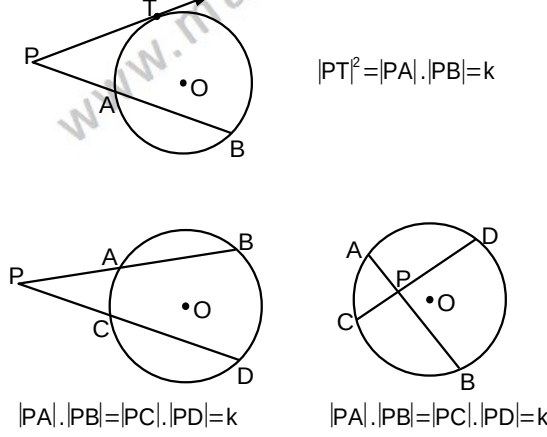
$|OA|=10$ br
 $|BM|=2$ br

olduğuna göre, çemberler arası uzaklık en az kaç birimdir?

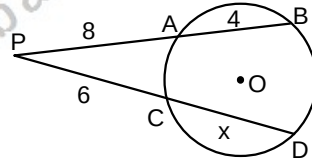
UYARI

Düzlemde bir çember ve bir P noktası için, P den geçen ve çemberi kesen sonsuz doğru çizilebilir. Her kesen için P noktasının çemberi kestiği noktalara olan uzaklıkları çarpımı sabittir. Şekilleri inceleyiniz

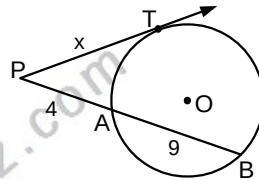
Örnek...23 :

O merkezli çember ile $\widehat{BPD}$ açısı şekildeki gibidir. $|PA|=8$ br $|AB|=4$ br $|PC|=6$ br olduğuna göre, $|CD|=x$ kaç birimdir?

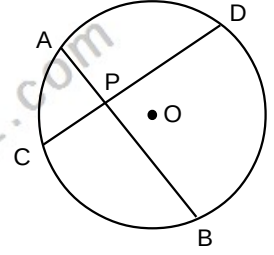
Örnek...24 :

O merkezli çember ile $\widehat{BPT}$ açısı T noktasında teğettir. $|PA|=4$ br $|AB|=9$ br olduğuna göre, $|PT|=x$ kaç birimdir?

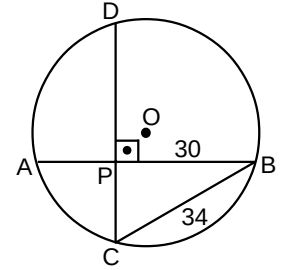
Örnek...25 :

O merkezli çemberde $[AB] \cap [CD] = \{P\}$ $|PB|=|PA|+4=7$ br $|CD|=10$ br olduğuna göre, $|CP|$ uzunluğu kaç birimdir?

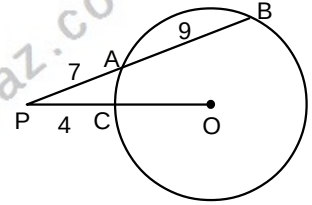
Örnek...26 :

O merkezli çemberde $[AB] \perp [CD]$ $|BP|=30$ br $|BC|=34$ br $|AP|=24$ br olduğuna göre, $|PD|$ kaç birimdir?

Örnek...27 :

O merkezli çemberde $|PA|=7$ br $|AB|=9$ br $|PC|=4$ br olduğuna göre, çemberin yarıçapı kaç birimdir?

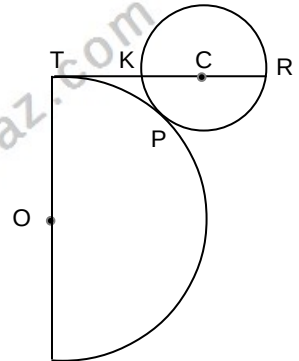

UYARI

Birbirine teğet iki çemberin merkezlerini birleştiren doğru parçası teğet oldukları noktadan geçer.

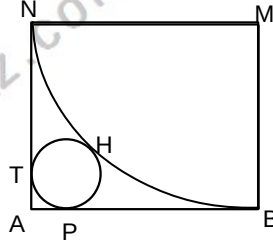
Örnek...28 :

Şekildeki C ve O merkezli çemberler P noktasında dıştan teğettir. $[TR]$, O merkezli yarım çembere T noktasında teğettir. $|TR|=12$ br $|OT|=6$ br olduğuna göre, $|TK|$ kaç birimdir?

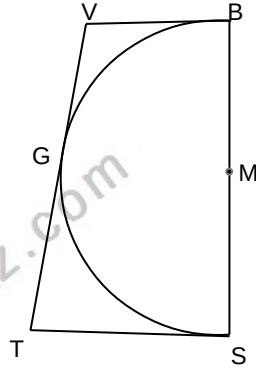

DEĞERLENDİRME - 1

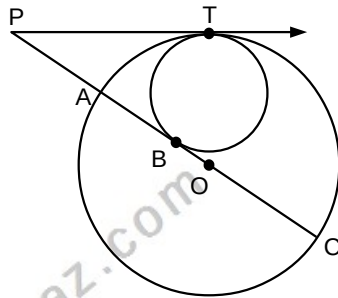
- 1) Şekildeki M çeyrek çemberin merkezi ABMN çevresi 24 birim olan bir karedir. Karenin iki kenarına ve çeyrek çembere teğet olan çemberin yarıçapı kaç birimdir?

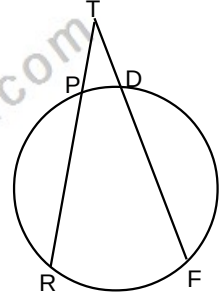
- 2) Şekildeki M merkezli yarım çemberde VT çembere G noktasında teğettir. $|VB| \cdot |TG| = 100 \text{ br}^2$ $[BV]$ ve $[TS]$ teğetler olduğuna göre, çemberin yarıçapı kaç birimdir?

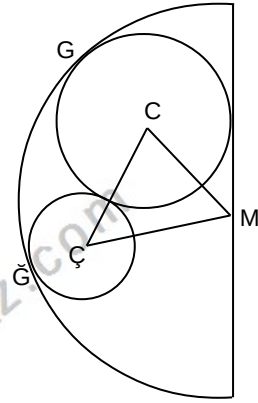
- 3) $[PT]$ çemberlerin ortak teğeti, $[PC]$ ise büyük çemberin keseni ve küçük çemberin teğettir. $|PA| = 3 \cdot |AB|$ $|BO| = 1 \text{ br}$ olduğuna göre, O merkezli çemberin çapı kaç birimdir?

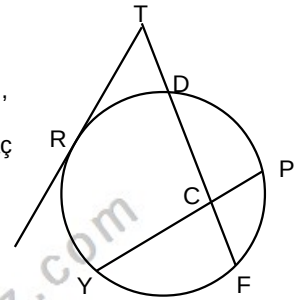
- 4) Şekildeki çemberde, $|TP| = 4 \text{ br}$, $|TR| = 5 \text{ br}$, $|TD| = 3 \text{ br}$ ise $|FD|$ kaç birimdir?

- 5) Şekilde C ve Ç çemberler birbirlerine dıştan; M merkezli ve 18 birim yarıçaplı çembere içten teğettir. G ve Ğ teğet değme noktaları olmak üzere, $\triangle MÇÇ$ üçgeninin çevresi kaç birimdir?

- 6) Şekildeki çemberde TR çembere R de teğettir, $|TR| = 10 \text{ br}$, $|TD| = 4 \text{ br}$, $2 \cdot |CP| = |CD| = |CF| + 3$ olduğuna göre $|CY|$ kaç birimdir?

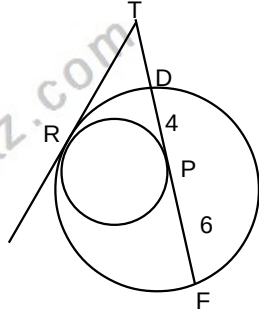

ÇEMBERDE VE DAİRE -2

UZUNLUK

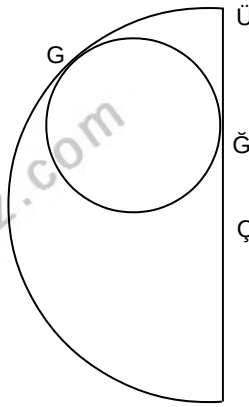
- 7) Şekildeki TR çemberlere R de teğettir.

$|DP|=4br$,
 $|PF|=6br$,
olduğuna göre,
 $|TF|$ kaç birimdir?

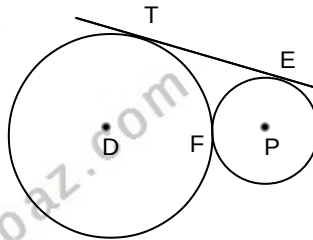
- 8) Şekildeki Ç merkezli yarım çemberde Ğ ve Ğ teğet değme noktalarıdır.

$|ÇĞ+1|=|ÜĞ|=3br$,
ise küçük çemberin yarıçapı kaç birimdir?

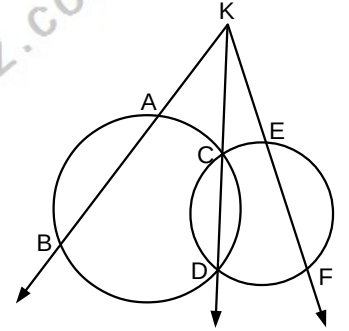

- 9) Şekildeki D ve P merkezli çemberler dıştan teğettir.

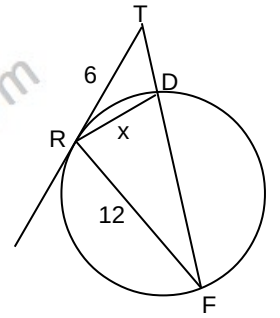
TE ortak teğet ,
 $|TE|=4br$,
olduğuna göre çemberlerin yarıçapları çarpımı kaçtır?

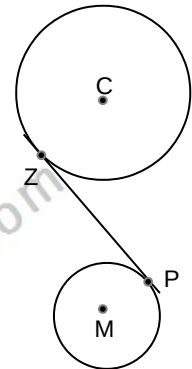
- 10) [KB ve [KF çemberlerin keseni, [KD ise iki çemberin de ortak kesenidir.
 $|AB|=4$, $|AK|=12$ br
 $|KE|=5$ br olduğuna göre, $|EF|$ uzunluğu kaç birimdir?

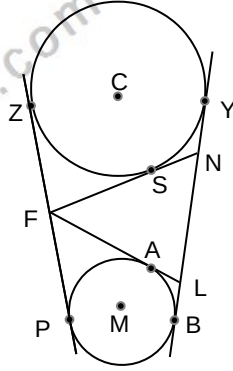
- 11) Şekilde TR çembere R noktasında teğettir.
 $D \in [TF]$, $|DF|-|TD|=1br$
 $|TR|=6br$ olduğuna göre,
 $|DR|=x$ kaç birimdir?

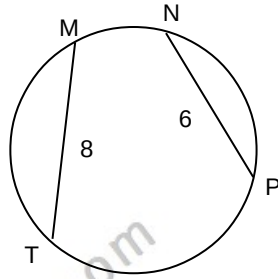
- 12) Şekilde C ve M çemberlerin merkezli ve ZP ortak teğettir.
 $|ZP|=12br$ ve çemberlerin yarıçapları toplamı 12 birimse merkezler arası uzaklık kaç birimdir?

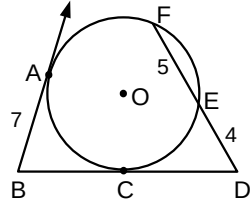
- 13) Şekilde C ve M çemberlerin merkezleridir YB ve ZP ortak teğetlerdir. [FN] S noktasında çemberlere teğettir. [FL] A noktasında çemberlere teğettir. $3|AL|=2|NY|=|NL|=6br$ olduğuna göre, FLN üçgeninin çevresi kaç birimdir?

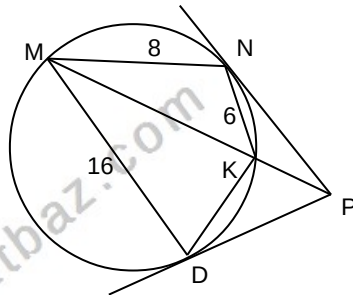
- 14) Şekildeki çemberde $|NP|+2=|MT|=8br$ $m(\widehat{TM})+m(\widehat{NP})=120^\circ$ olduğuna göre, çemberin yarıçapı kaç birimdir?

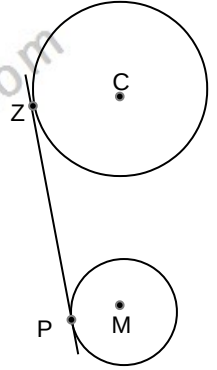
- 15) [BA ve [BD], O merkezli çemberin teğetleridir. $|AB|=7br$ $|DE|=4br$, $|EF|=5br$ olduğuna göre, |BD| kaç birimdir?

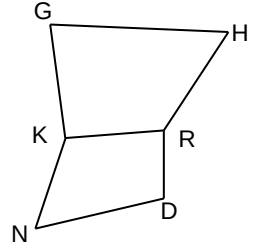
- 16) Şekildeki çemberde [PN], [PD] teğettir. $|NK|=6$, $|MN|=8$ $|MD|=16br$ olduğuna göre, |KD| kaç birimdir?

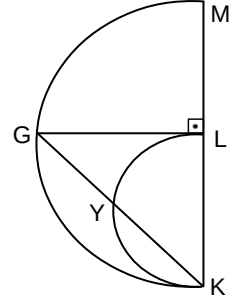
- 17) Şekilde C ve M çemberlerin merkezli ve ZP ortak teğettir. $|ZP|=12br$ ve çemberlerin yarıçapları farkları 6 birimse merkezler arası uzaklık kaç birimdir?

- 18) Şekildeki GKRH ve KNDR dörtgenleri teğetler dörtgenidir. $\angle(GKRH)=28$ ve $\angle(KNDR)=16$ ise $|GH|-|ND|$ kaç birimdir?

- 19) Şekilde [KL] ve [MK] yarım çemberlerin çemberlerin çapıdır. $|ML|+10=|KL|=18br$, ise |KY| kaç birimdir?

- 20) O merkezli çemberde $|DE|=|EF|=|FG|$ $|FB|=2$, $|AE|=8br$ $|CE|=6br$ olduğuna göre, |AF|=x kaç birimdir?

